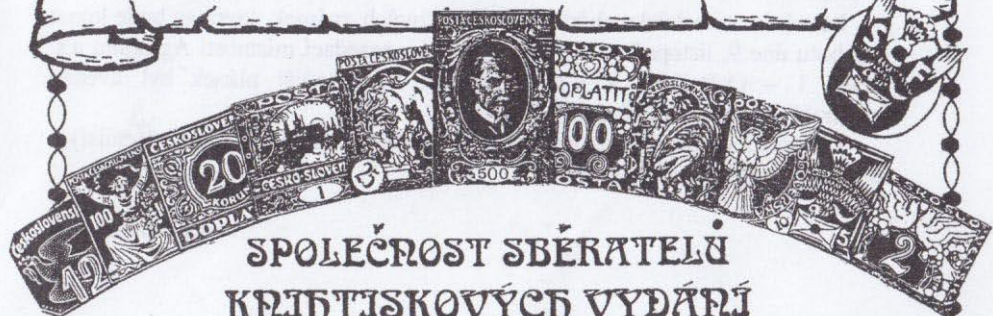

ZPRAVODAJ

SPOLEČNOST SBĚRATELŮ KNIHTISKOVÝCH VYDÁNÍ ČS. ZNÁMEK

ČÍSLO: 56

ROČNÍK: 2002

OBSAH:

- POZVÁNKA -	STR. 2
- DO ROKU 2003 -	STR. 2
- HRADČANY 20h – CELINY V POŠTOVNÍM
PROVOZU	STR. 3-6
- HOL. 20h II TYP – VADA A RETUŠ 51.ZP	STR. 7-8
- OR 40h, TYP II – NEZNÁMÁ ZP	STR. 9
- OR 50h ZELENÁ – STUDIE TD II	STR. 10
- OR 25h – STUDIE	STR. 10
- OR 60h MODRÁ – VYNECHANÉ PERF. OTVORY
V ZOUBKOVÁNÍ	STR. 11-12
- OR 60h MODRÁ – NEDOTISKY	STR. 13
- OR 100h HNĚDÁ – VN A RETUŠ NA ZP 28 A 38	STR. 14-15
- NOVINOVÉ 1918- DĚLÍČÍ LINKY	STR. 16-22
- NV 5h – 20H – NĚKOLIK VĚT	STR. 23-24

Zpravodaj společnosti sběratelů československých knihtiskových známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pouze pro vnitřní potřebu členů společnosti. Je vydáván nepravidelně, nejméně 2x do roka. Za redakční úpravy odpovídají a na přípravě se podíleli členové společnosti.

Rukopisy, články, připomínky, nové poznatky či jinou korespondenci

Posílejte na adresu: Jindřich LÁTAL

Mařatkova 916, 142 00 PRAHA 4 Modřany, tel. č. : 241 717 976

(2)

POZVÁNKA

Pozvánka na schůzku sběratelů knihtiskových známek, která se bude konat v sobotu dne 9. listopadu 2002 od 9,30 hod v zasedací místnosti Agropolu a.s. Praha I – Opletalova 4 v 1. poschodí. Podrobnější plánek byl uveden v minulých číslech Zpravodajů.

K dispozici Vám budou jednotliví předsedové studijních skupin (emisí) a znalci pro knihtiskové známky SČF.

Vedení společnosti

DO ROKU 2003

Již 17 sezona naší společnosti je před námi. Doufáme, že přinese další nové poznatky námi zkoumaných emisí knihtiskových vydání známek. Počet našich členů je již dlouhodobě ustálen na cca 220. Zvyšující se stále poplatky poštovního nás nutí provést pro následující rok drobnější úpravy příspěvků, které budou činit v r. 2003

u členů do 70 let	50 ČK	60 SK
nad 70 let	40 ČK	50 SK

Vydány budou tyto specialisované studie

a) 30 hal Hradčany červenofialová	70 ČK	85 SK
b) 25 hal OR šedá	70 ČK	85 SK

Jako v minulosti uhradí členové v ČR členský příspěvek a za vybrané specialisované studie přiloženou složenkou nebo hotově na schůzce dne 9. listopadu 2002. Na rubu pak uvedete o kterou spec. Studii máte zájem.

Rozdělování Zpravodaje a studie a jejich finanční úhradu zajišťuje na Slovensku nadále p. Julius Piša, Březová 7, 92 101 Piešťany.

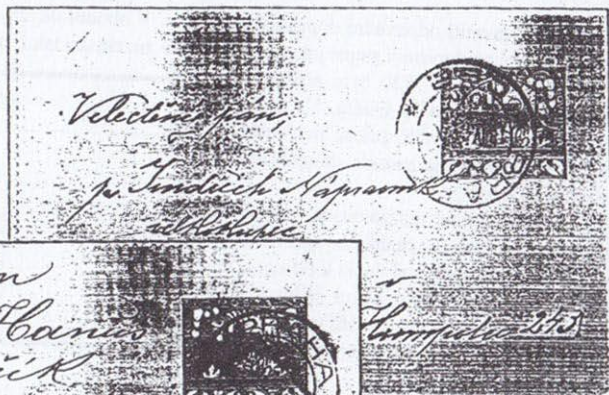
Přejeme Vám hodně zdraví a filatelistického štěstí do nové sezony.

Redakce a vedení společnosti.

HRADČANY 20 h - celiny v poštovním provozu

K zhotovení tiskových desek pro výplatní známky emise Hradčany v nominální hodnotě 20 h byla použita jak tzv. I., tak V. kresba. Známkové štočky s I. kresbou byly použity i pro zhotovení zálepek. Ty de facto nahrazovaly dopis a byly vydány pouze v prvním výplatním období (od 18. 12. 1918 do 14. 5. 1919), kdy vytištěná známka 20 h odpovídala poštovnému za doporučení dopisu v tuzemsku (obr. 1). V dalších obdobích bývaly zálepky používány s dolepenými známkami, nejčastěji z emisí Holubice či Osvobozená republika, a to do výše nové výplatní hodnoty za dopis (obr. 2).

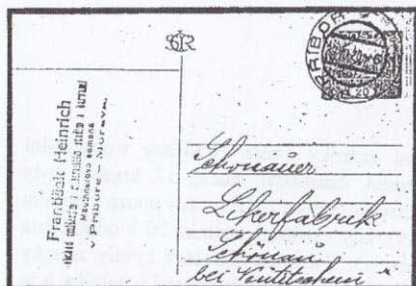
Obr. 1

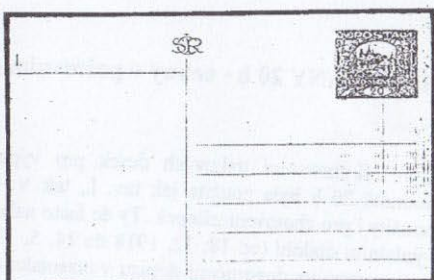
Obr. 2

Prakticky všechny další celiny se známkou 20 h, měly tuto známku vytištěnu v V. kresbě. Ta však byla ve dvojitým provedení. Pro dopisnice určené do ciziny a pro poštovní příkazku bylo použito štočeků ze zkoušek podle 3. úpravy druhého Muchova návrhu, který nebyl nikdy použit k tisku známek, ale z kterého byla odvozena V. kresba.

Dopisnice se známkou 20 h pro tuzemsko byly vydány postupně ve dvoji úpravě. V první úpravě byl nad střední dělicí linkou monogram ČSR (obr. 3). V této úpravě byla rovněž vydána i dopisnice dvojitá, tedy s odpovědní částí (obr. 4).

Obr. 3

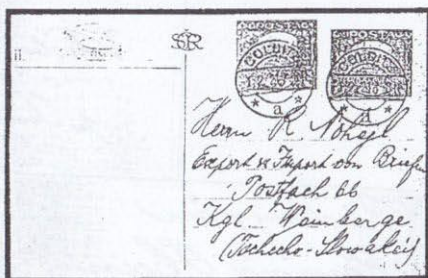

Obr. 4

Zajímavé je použití odpovědní dopisnice do ciziny. V období od 15. 3. 1920 do 31. 7. 1920 bylo poštovné za dopisnici stejné jak pro přepravu v tuzemsku tak i pro zahraničí.

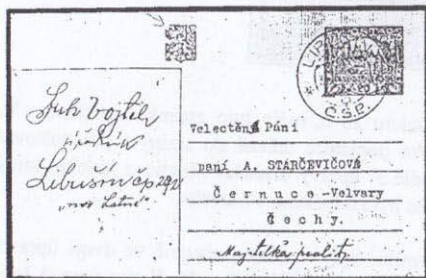
Ovšem od 1. srpna 1920 bylo poštovné pro zahraničí zvýšeno na 50 haléřů. Na dopisnice se zaplacenou odpovědí, pokud jich mělo být použito do ciziny, se musela dolepit známka hodnoty 30 h (obr. 5).

Ta byla samozřejmě orazítkována, stejně jako známka dopisnice, razítkem zahraničního poštovního úřadu. Pokud došlo k odlepení této známky, tak její razítko klame některé méně zkušené sběratele, kteří nevědí jak je možné, že na hradčanské známce (smytý) je zahraniční razítko.

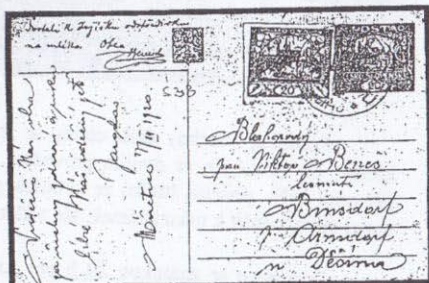

Obr. 5

Druhá úprava dopisnic pro tuzemsko má nad střední dělicí linkou místo monogramu státní znak (obr. 6). Tato dopisnice byla vydána během měsíce května a vzhledem ke zvýšení poštovního od 1. 8. 1920 a zásobu dopisnic s monogramem, se většinou používala dofrankovaná na novou hodnotu poštovního 40 h (obr. 7).

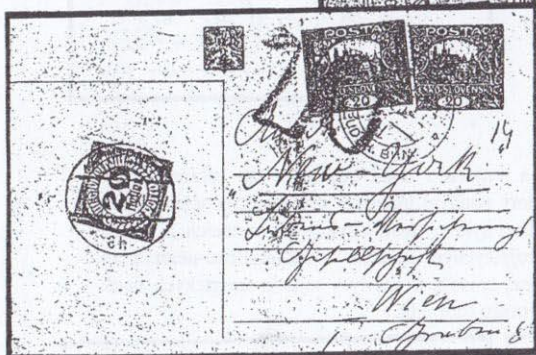
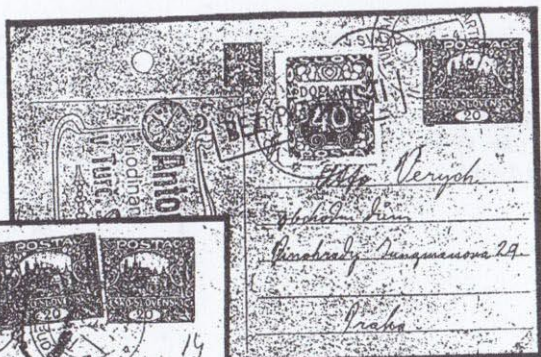
Obr. 6

Obr. 7

(6)

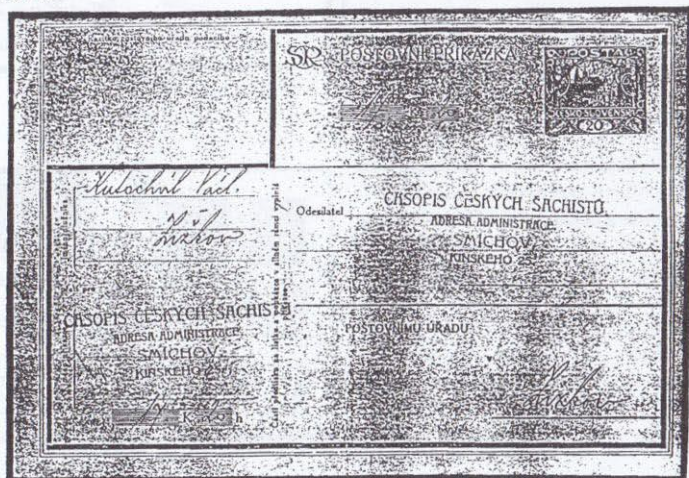
Obr. 12

Obr. 13

Jako poslední celinu se známku 20 h Hradčany je potřeba uvést málo známou poštovní příkazku. Byla to dvojitá celina, kde první část byla poštovní příkazkou a druhá část poukázkou k poštovní příkazce (obr. 14). Sloužila k vybírání dlužných částek. Znáмка byla rovněž ve 3. úpravě druhého Muchova návrhu a sloužila k úhradě poštovného za doručení příkazky. S názvem poštovní výběrka, ale samozřejmě s jinou známkou byly používány tyto celiny až do roku 1977.

Obr. 14

Holubice 20 h, II. typ

vada a retuše 51.ZP („stéblo u zobáčku holubice“)

Všem sběratelům známek emise Holubice, natož členům Společnosti sběratelů čs. knihtiskových známek je důvěrně známá odchylka z 51. ZP, kterou je „barevná čárka vpravo od zobáčku holubice“ (obr. 1). Tato vada byla v dřívější filatelistické literatuře trefně označována jako „stéblo u zobáčku holubice“. Na známkách H 20 h, I. typ se nevyskytovala, naopak na známkách II. typu se nacházela na 51. ZP takřka všech PA pořízených jak z leptaných, tak galvanoplasticky zhotovených TD. Lze ji klasifikovat jako vadu dodatečně vzniklou na negativu. Příčinou jejího vzniku bylo zřejmě poškození negativu (poškrábání) v příslušném místě známkového obrazu, které se na 51. známkový štoček všech TD přeneslo jako vyvýšené místo u zobáčku a to mělo za následek tisk onoho „stébla“.

obr. 1

Pro všechny známky H 20 h, II. typ z 51. ZP jsou typické dvě odchylky ve známkovém obraze, které lze verbálně popsat jako „deformované první peříčko v druhé řadě nad hlavou holubice“ (obr. 2) a „bílé skvrny v dolní části pravého křídla“ (obr. 3). Podle nich lze bezpečně určit každou 51. známku, absence dalších kontrolních vad nám většinou neumožní přiřazení těchto známek ke konkrétní TD.

obr. 2

obr. 3

Podrobným studiem bylo zjištěno, že na známkách z 51. ZP pocházejících z otisků dvou různých TD se vada „stéblo“ **nenachází**. Podle otisků razítek na takovýchto známkách prošlých poštovním provozem je zřejmé, že se v obou případech jedná o známky vytištěné z leptaných TD. Na těchto TD byla odstraněna příčina vzniku této vady. Vyvýšené místo u zobáčku bylo zřejmě rydlem upraveno a to ještě před počátkem tisku

známek - jedná se tedy o tzv. primární retuše. I když byla oprava provedena takřka kvantitativně, lze z tvaru a velikosti zobáčku holubice obě tyto známky s retuší „stébla“ vzájemně rozlišit.

obr. 4

U známek, jejichž retuš budeme označovat jako variantu A (obr. 4), je „zobáček nepatrně zahnut doprava“ (způsobuje to nepatrný zbytek „stébla“). Tyto známky pocházejí prokazatelně z leptané TD opatřené ochrannými rámy, na které je v pravém ochranném rámu proti ZP 100 provedeno označení vyrytím arabské číslice „5“.

Známky s retuší varianty B mají kromě již popsaných vad negativu „zobáček kratší, nedosahující úrovně horní barevné linky psaníčka a zakončení zobáčku je méně ostré“ (obr. 5). Na známkách s retuší varianty B se navíc vždy nachází nepřehlednutelná desková vada, kterou je „barevný bod v dolní části levého křídla“ (obr. 6).

Známky s retuší varianty B podle údajů zjištěných na otiscích razítek poštovních použitých známek pocházejí rovněž z některé leptané TD používané v roce 1923. Nepodařilo se však zatím přesně zjistit, o kterou konkrétní TD se jedná. Eliminační metodou, vycházející ze znalosti odchylek v obraze a kresbě známek na jednotlivých

ZP, lze okruh možných zúžit na dvě z nich a to TD označenou buď arabskou číslicí „6“ nebo „7“ v pravém ochranném rámu.

Podle teoretických předpokladů by se mělo jednat nejspíš o TD označenou arabskou číslicí „6“. Stoprocentní jistotu by mohli mít sběratelé jen tehdy, pokud by se podařilo získat a prostudovat alespoň dolní polovinu PA pocházející z TD označené číslicemi „6“ nebo „7“, nebo pokud by byl předložen exemplář s retuší varianty B opatřený řádkovým zoubkováním 13 3/4. Pouze malý počet PA zhotovených z TD označené číslicí „6“ v pravém ochranném rámu byl totiž omylem opatřen tímto zoubkováním, zatímco všechny ostatní stokusové PA byly opatřeny výhradně hřebenovým zoubkováním 14. Známký z šedesátikusových PA určených pro sešitková vydání, opatřené naopak výhradně ŘZ 13 3/4, jsou z hlediska výskytu známek se sledovanou odchylkou či její retuší pro nás nezajímavé. Tyto TD byly sestaveny pouze z dvacetibloků obsahujících tři svislé dvacetibloky sestavené z 5. a 6., resp. 9. a 10. sloupce standardní stokusové TD.

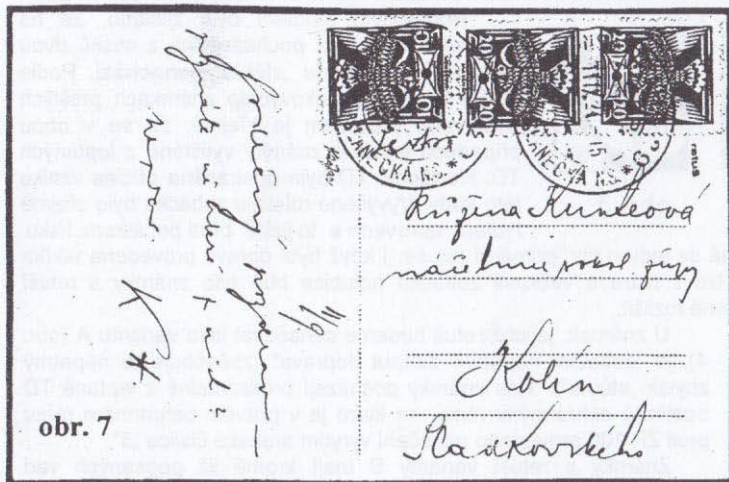
Co sdělit čtenářům tohoto příspěvku závěrem? Zatímco známky s původní vadou „stéblo“ jsou vzhledem k četnosti jejich výskytu až na malé výjimky sběratelsky i „finančně“ méně zajímavé, opak lze tvrdit o známkách s popsanými retušemi varianty A či B. Ty jsou vzájemně rovnocenné (pokud se ta s variantou B nenalezne opatřená ŘZ 13 3/4) a protože jsou známy pouze z PA pocházejících jen ze dvou TD jsou i velmi vzácné. Vzhledem k tomu, že do dnešního dne nebyly ve filatelistické

obr. 5

obr. 6

obr. 7

literatuře zveřejněny jejich popisy a vyobrazení, absentují tyto známky i ve specializovaných sbírkách a soutěžních exponátech. Vzácnost známek s retuší „stébla“ bude pochopitelně umocněna, budou-li použity na poštovním provozem řádně prošlé celistvosti. Takovou je např. pohlednice (obr. 7) s retuší varianty A, opatřená razítkem Praha 29 (Sněmovna poslanecká NS) z 11.9.1924.

Osv. Republika 40 h, typ II, neznámá známková pole

Na obrázcích horních částí známek se nachází bílé i barevné skvrny různých velikostí a tvarů. Protože dosud nebyl nalezen žádný shodný kontrolní znak, nepochází známky zřejmě ze stejného známkového pole a možná, že ani ze stejné tiskové desky. Na dvou z nich se nachází otisk poštovního razítka dokazující, že známky byly poštovně použity ve IV. čtvrtletí 1921.

K určení tiskových desek a známkových polí by významně pomohl nález pásky nebo bloku známek. Pokud někdo má, prosím o zaslání xerox kopie. Poštovně uhradím a zdarma známku ověřím.

Osv. republika 50 h zelená – studie TD 2

V červnu byla dokončena studie známek vytištěných z druhé tiskové desky zhotovené leptáním podle prvního negativu. Na 74. známkových polích jsou popsány odchylky zjištěné na kompletním stokusovém přepážkovém archu známek a jsou doplněny 82. obrázky.

Nově je popsáno 11 odchylek náklonu obrazu oproti zoubkování (jedná se v VS) a dvě odchylky zjištěné v rámech známek (rovněž VS). Dále jsou popsány odchylky v jednotlivých svislých a vodorovných řadách zoubkování, včetně chybějících perforačních otvorů.

Studie bude k dispozici na podzimním setkání členů Společnosti. Cena za výtisk je Kč 60, v případě zaslání poštou zvýšená o poštovné.

J. Chvalovský

OSVOBOZENÁ REPUBLIKA 25 h

V roce 2003 vyjde jako studijní příručka Společnosti sběratelů knihtiskových vydání československých známek "Souhrnná studie Osvobozená republika 25 h hnědá". Studie obsahuje na 43 stranách popisy a vyobrazení určených ZP na obou TD včetně obrazového rejstříku. U TD I se podařilo určit 93 ZP, u TD II 85 ZP. Na 32 ZP se nachází VN a to u těchto ZP: 2, 12, 17, 21, 22, 26, 28, 31, 32, 34, 36, 37, 40, 41, 43, 46, 52, 54, 56, 58, 61, 62, 69, 74, 75, 76, 77, 82, 84, 92, 93, 96.

Během práce na této studii jsem prohlédl cca 8.000 ražených známek kromě kompletních archů obou TD a většího množství bloků čistých známek. Vzhledem k tomuto množství jsem každé určené ZP viděl nejméně 10 x, v některých případech 20 x i vícekrát. V průběhu tisku se barva známek měnila ze světlejší hnědé na tmavou až černo hnědou. U krajních svislých řad se důsledkem opotřebení TD často objevují bílé skvrny, které nejsou určující pro zařazení do určitého ZP.

Zajímavou vadou TD II je na ZP 60, 70, 80, 90, 100 barevný oblouček spojující kresbu sukně s ozdobným lístkem pod Kriváněm.

Jaroslav Moravec

Osv. republika 60 h modrá – vynechané otvory v zoubkování

Při určování tiskové desky na jednotlivých známkách si všímáme nejen charakteru tisku, ale i barvy známek a odchylek v perforacích. Mezi nejzřetelnější patří vynechaný perforační otvor způsobený vyloženou jehlou v perforačním zařízení. Můžeme je najít na tiskových deskách:

TD 2 – mezi 5. a 6. svislým sloupcem známek

TD 3 – v 6. sloupci známek horního a spodního zoubkování

TD 7 - v 1. a 8. sloupci horního a spodního zoubkování

TD 8 – v 7. sloupci horního a spodního zoubkování

TD 11? – mezi 4. a 5. svislou řadou známek

TD 14? – mezi 1. a 2. svislou řadou známek (rohový otvor)

TD 15 - sloupec dosud neurčen (základní řada, 4. otvor)

TD 19 – mezi 9. a 10. svislou řadou známek

(12)

(14)

(14)

(15)

(15)

R
39/19

R
20/19

LHŘ 5

LHŘ 6

Abychom nezaměnili známky s prodlouženým zoubkováním ležný hřeben 14, počítáme otvory ve vodorovně řadě (14) a ve svislém směru (17).

Osv. republika 60 h – nedotisky

U některých známek uvedené hodnoty byly nalezeny rozsáhlé nedotisky v dolní polovině. Lze předpokládat, že došlo k odlomení části tiskové desky, čímž u řady známek na ZP 91 až 100 vznikl nedotisk. Vyobrazené známky pochází z těchto známkových polí a desek: 99/6, 96/7, 98/7 a 99/8. Může někdo předložit známky s podobnými nedotisky z jiných známkových polí než uvedeno ?

J. Chvalovský

OR 100h HNĚDÁ-VADA NEGATIVU A JEJÍ RETUŠ NA ZP28 A ZP38

O známkovém poli 38 byly již publikovány základní informace ve zpravodaji č.48, považují však za nutné některé zopakovat a rozšířit v souvislosti s nálezem dodatečně vzniklé vady negativu a její retuši na známkovém poli 28. Při studiu bloků známek obsahující vadu negativu nebo retuš na zp38 bylo zjištěno, že se jedná o jednu vadu vzniklou ve stejné době a zasahující do obou zmíněných známkových polí. Tato vada je v podobě barevné přerušované čáry, která postupně prochází u zp28 přes horní stínování levého boku, lístečky, spodní stínování levého boku až k stínování paty postavy. Na zp38 poškození dále pokračuje přes písmeno L v nápisu ČESKOSLOVENSKÁ, poslední článek řetězu, vlasy na hlavě, ramena a podpaží, lístečky a zasahuje až do paty postavy.

Pravděpodobnou příčinou vzniku dodatečné vady negativu, bylo mechanické poškození (poškrábání) fotografické vrstvy skleněného negativu, při neopatrné manipulaci s ním. K poškození došlo v období průběhu výroby tiskových desek, které mají označení v podobě vrypů v pravých nebo levých ochranných rámech a byly určeny pro sestavu již druhé tiskové formy v pořadí použité pro tisk známek této hodnoty. Vada na zp38 je zatím známa ve třech variantách to znamená, že se zachovala před svou celkovou opravou minimálně na třech tiskových deskách z čehož na jedné z nich (pravděpodobně před tiskem přímo na desce) byla provedena částečná úprava poškození hlavy postavy. Stejný počet desek se zachovanou vadou bude i u zp28

Před výrobou tiskových desek s číselným označením v ochranných rámech, byla vada na zp28 a zp38 zjištěna a u obou známkových polí ve stejnou dobu odstraněna v celém rozsahu na samotném negativu. Na zp28 je retuš nejpatrnější na pozměněné kresbě lístečků, kde po odstranění vady je neúplný obrys a výraznější střed. Na zp38 je retuš dobře patrná na posledním článku řetězu levé ruky, na pozměněné kresbě vlasů na hlavě (jsou řídkší) a na stínování u paty postavy, které je v podobě skvrny. Jako kontrolní znak u tohoto známkového pole můžeme použít původní vadu negativu, která se nachází v podobě malé barevné skvrny ve stínování pod krkem.

Retuše by se měli nacházet na šesti až sedmi tiskových deskách, proto je v současné době snahou nalézt u jednotlivých retuší kontrolní znaky, které by umožňovali rozeznat časem i příslušnost k jednotlivým tiskovým deskám. Prozatím podle kontrolních znaků byla u R zp28 přiřazena jedna tisková deska. Jedná se o desku s označením 6, kde se nachází dříve publikovaná (zpravodaj č.49) sporná retuš levého rámu. U R zp38 jsou zatím známy dvě. Tisková deska s označením 5 má malý barevný bod v jedničce pravé hodnotové číslice a tisková deska s označením 10 má vykousnutý vnější rám pod levým horním rohem.

Jelikož byla vada obou známkových polí odstraněna na negativu, nemělo by se u jednotlivých kusů jednat o nikterak vzácné retuše. Pokud však máme pásku

nebo blok známek v kterém jsou obsažena obě zmíněná známková pole a to buď s vadou nebo retuší, jedná se vždy o zajímavý doklad v tomto rozsahu méně častého poškození a opravy více známkových polí současně na negativu.

Závěrem článku bych rád poděkoval za pomoc při studijní práci a zapůjčení materiálu p. Bohumíru PALEČKOVI z Prahy a p. Oldřichu DOHNALOVI z Hlubokých Mašůvek.

Radovan BANERT

VHB

DVN ZP28

VHB

DVN ZP38

R ZP28

R ZP38

HB

Dělicí linky u novinových známek z roku 1918

Mnoho sběratelů, ale i specialistů jim nikdy nevěnovalo mnoho pozornosti. Za celou osmdesátiletou historii této emise byly napsány pouhopouhé čtyři články, které se snažily popsat danou problematiku. Tím, že zde budu uvádět seznam dělicích linek a otisků mezernic nechci říci, že jejich seznam je kompletní a neměnný. Právě naopak, chtěl bych aby i ostatní sběratelé prohlédli svoje sbírky a zveřejnili údaje o nových nebo skutečných délkách dělicích linek.

Jak vznikly dělicí linky? Do tiskové formy byly připevněny 4 tiskové desky. Znamená to, že ze stroje vyšel tiskový arch, který obsahoval čtyři archy z různých desek. Tento „velký arch“ se strojově rozstříhal na jednotlivé archy, které se dále distribuovaly. Pravděpodobně, pro možné potíže při rozstřihávání, byly do jednotlivých tiskových forem přidávány kovové lišty, které měly záměrně tisknout a tím ukazovat, kde má stříh probíhat. Při rozebrání tiskové formy se mohlo stát, že dělicí linku posunuli nebo vyměnili. Proto se může u jedné tiskové desky vyskytovat více druhů dělicích linek. Uvádím i případy, že na části nákladu DL nebyla, nebo se nevytiskla. Toto dnes již nelze rozlišit.

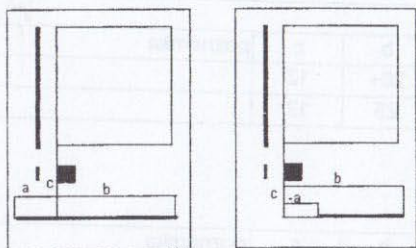
Pokud se vyráběla tisková deska, vždycky jen málo přesahovala za ochranné rámy. Protože však dvě desky ležely od sebe ve větší vzdálenosti, přidávaly se pláty - mezernice, které měly za úkol snížit chvění jednotlivých TD. Jejich úkolem nebylo tisknout. Tiskly pouze v případě, že se uvolnily.

Vzdálenost dvou sousedních desek byla od okraje posledního sloupce známek první desky k prvnímu sloupci druhé desky přibližně 25 až 30mm. Tuto vzdálenost lze naměřit podle otisku dělicí linky na deskách 23 a 24/31, nebo 17 a 18/28. Někdy se DL otiskla na levý arch, potom byla na desce 24/31, občas na pravý arch – 23/31. Toto také dokazuje, že tiskové desky byly upevňovány do tiskových forem zcela nahodile.

Ve Zpravodaji č. 4/87 a 14/89 byl určen způsob jak jednotlivé dělicí linky (dále DL) popsat. Tento způsob bych chtěl pro svou jednoduchost a názornost uchovat. V prvním sloupci tabulky je napsána hodnota. V druhém sloupci je uvedena tisková deska na kterých se DL vyskytuje. Třetí sloupec uvádí druhy jednotlivých DL na jedné desce. Čtvrtý až šestý sloupec, označený a b c, popisuje jednotlivé charakteristické rozměry a sedmý sloupec poznámku. Viz obrázek.

V prvním kroku uděláme na danou linku kolmici, která protíná okraj známky. Tím pomyslně rozdělíme DL na dvě části. Charakteristický rozměr a, b je vzdálenost od okraje DL ke kolmici na známku. Rozměr c je ke straně, kde

není známka a naopak. Charakteristický rozměr c je vzdálenost DL od známky. Pokud některý rozměr je menší než nula, potom ho uvádíme v záporné hodnotě. Když DL je delší než blok ze kterého se délka měřila potom za známým údajem je znaménko +, které udává prodloužení. Z článku p. Nebeského má být DL u ročníku 1929, 1932 pod 91. – 93 ZP., ročníky 1930, 1931 pod 91. a 92. ZP.

V seznamu uvádím všechny popsané nebo mně známé dělicí linky. DL a meznice budu popisovat podle umístění a ZP kde se vyskytují.

Meznice

známka	deska	a	b	c	poznámka
a					
5 h	24/27	3	26+	11,5	tloušťka min 2 mm, před ZP 91
5 h	19/30	12	27,5+	15	tloušťka 3 mm, za ZP 100
5 h	1/34	16+	27+	14	tloušťka min 4mm, před ZP 91
5 h	2/34	17,5+	25+	14	tloušťka min 4 mm, za ZP 100
10 h	2/28	10	11	10,5	tloušťka min. 2,5 mm, za ZP 100
10 h	?	6	20	15	tloušťka min. 2 mm, za ZP 10
20 h	2/24	-1	26+	12	tloušťka 3 mm, před ZP 91
20 h	1/34	1,5	25+	11,5	tloušťka 3 mm, před ZP 91

Dělicí linky

Za ZP 10

známka	deska	var	a	b	c	poznámka
-10 h	?	a	0	39	4,5	bez ochranného rámu
50 h	?	a	2	77+	12	bez ochranného rámu

Před ZP 91

(18)

známka	deska	var	a	b	c	poznámka
5 h	12/27	a	6,5	2,5	11	
5 h	17/28	a	4	25	13	
5 h	15/31	a	12	-5	13	
5 h	23/31	a	2,5	23	15,5	
5 h	7/34	a	14,5+	25,5+	12,5	přerušená

známka	deska	var	a	b	c	poznámka
5 h	13/34	a	7,5	26+	13	
10 h	1/28	a	7	25	12	

Pod ZP 91

zn.	deska	var	a	b	c	poznámka
5 h	5/24	a	8,5	26+	14	
5 h	17/24	a	10	26+	14	na začátku ohnutá
5 h	2/25	a	8,5	26+	15,5	
5 h	21/25	a	9	24	14,5	na začátku ohnutá
5 h	1/26	a	10	26+	13,5	
5 h	6/26	a	9,5	53+	13,5	
5 h	12/26	a	2,5+	26+	13	dvojitá
5 h	14/26	a	7	26+	15	šikmá
5 h	19/26	a	8	52+	15,5	
5 h	4/27	a	6,5	25+	14,7	
5 h	6/27	a	6,5	26+	15	
5 h	10/27	a	10	26+	14	
5 h	16/27	a	9	26+	13	
5 h	19/27	a	10	61	13,5	
5 h	21/27	a	?	?	?	
5 h	25/27	a	12	52+	14,5	
5 h	3/28	a	3	26+	13,5	
5 h	7/28	a	3	26+	13,5	
5 h	7/28	b	-	-	/15/	
5 h	8/28	a	10	26+	14	
5 h	10/28	a	12,5	26+	14	
5 h	17/28	a	-	-	/15/	
5 h	18/28	a	3	26+	14,5	
5 h	24/28	a	13	58	15	
5 h	28/28	a	12,5	52+	14	
5 h	33/28	a	12,5	52+	16,2	
5 h	40/28	a	2,5	52+	16	

(19)

5 h	40/28	b	-5	26+	16,5	
5 h	40/28	c	10,5	26+	16	
5 h	2/29	a	?	?	?	
5 h	5/29	a	12	52+	15,5	
5 h	12/29	a	12,5	25	14,2	
5 h	12/29	b	12,5	52+	14,5	část zdvojená
5 h	14/29	a	7	26+	15	

známka	deska	var	a	b	c	poznámka
5 h	14/29	b	9	52+	13,5	
5 h	17/29	a	10	61	14,7	
5 h	17/29	b	-	-	/18,5/	
5 h	18/29	a	10	52+	14	
5 h	18/29	b	-	-	/16/	
5 h	1/30	a	13	26+	15	
5 h	2/30	a	-2	54+	13,5	přerušená
5 h	2/30	b	7,5	26+	13	
5 h	8/30	a	4,5	54+	14	
5 h	10/30	a	-3	26+	14,7	
5 h	12/30	a	12+	-9,5	12	
5 h	13/30	a	6	52+	15,5	
5 h	19/30	a	6	66	15,5	
5 h	8/31	a	12	52+	15	
5 h	11/31	a	5,5	26+	15,5	špatně vidět
5 h	11/31	b	13,5	26+	15,5	
5 h	14/31	a	10,5	52+	15,5	
5 h	15/31	a	-	-	/20/	
5 h	19/31	a	11	26+	15	
5 h	23/31	a	-	-	/15/	
5 h	24/31	a	13	26+	16	
5 h	24/31	b	10	26+	16,7	
5 h	28/31	a	11	26+	16,5	
5 h	1/32	a	12	59	15,5	
5 h	5/32	a	14	57,5	16	
5 h	10/32	a	12	52	15,5	
5 h	18/32	a	12	26+	15,5	
5 h	4/33	a	10	26+	15	
5 h	6/33	a	8	26+	15,5	
5 h	10/33	a	8,5	26+	15,5	
5 h	18/33	a	10,5	26+	15	
5 h	1/34	a	-	-	/16/	
5 h	10/34	a	12	23	14	

5 h	14/34	a	8,5	52+	14,5	
5 h	18/34	a	-7	13	15,7	
5 h	18/34	b	3	26+	16	
5 h	2/35	a	-5	9	16	
5 h	6/35	a	-6	10	17	
5 h	2/36	a	7	20	16,7	přerušená
5 h	2/36	b	8	18,5	17,7	
5 h	2/36	c	-	-	/18/	
známka	deska	var	a	b	c	poznámka
5 h	6/36	a	8	18,5	17	
5 h	6/36	b	8	19	17	na začátku ohnutá
5 h	10/36	a	3	23,5	18	
5 h	10/36	b	7,5	23	17,7	
5 h	10/36	c	-	-	/19/	
5 h	11/36	a	8	19	17	na začátku ohnutá
10 h	1/25	a	9,5	75,5	14,5	
10 h	1/25	b	7	26+	15,5	
10 h	4/25	a	6	65,5	13,5	
10 h	1/28	a	12	52+	14	
10 h	1/28	b	-	-	/18/	
10 h	1/28	c	7	53+	14,3	
10 h	2/28	a	4	26+	13,5	
10 h	2/28	b	11,5	60	14	
10 h	2/28	c	-	-	/16,5/	
10 h	1/33	a	13	23	15	
10 h	1/34	a	-8	12,5	15,5	
10 h	1/34	b	4,5	22,5	15,5	přerušená
10 h	1/34	c	7,5	28	14,7	
10 h	1/34	d	-	-	/20/	
10 h	2/34	a	10	-6	15	přerušená
10 h	2/34	b	9,5	62	14	
10 h	2/34	c	-	-	/16,5/	
10 h	1/36	a	4,5	52+	16	
10 h	1/36	b	13,5	35	16,2	
10 h	1/36	c	3	23,5	16,5	
10 h	1/36	d	-	-	/17/	
10 h	2/36	a	8,5	18	17,5	
10 h	2/36	b	8	19	15,7	
10 h	2/36	c	6,5	20	17,5	
10 h	2/36	d	10	26+	16	
10 h	2/36	e	-	-	/19/	

10 h	4/36	a	12,5	13,5	16	
20 h	1/24	a	5	52+	14,5	
20 h	1/24	b	-	-	/16/	
20 h	2/24	a	11,5	26+	15,5	
20 h	2/24	b	-	-	/17/	
20 h	2/31	a	11	59	15	
20 h	1/34	a	11	16	17	někdy i přerušená
20 h	1/34	b	4	21,5	16	přerušená
známka	deska	var	a	b	c	poznámka
20 h	1/34	c	2	24,5	14,7	
20 h	1/34	d	6	29,5	14,5	
20 h	1/34	e	-	-	/19/	
20 h	1/34	f	5,5	20,5	16	
30 h	1/29	a	10	58,5	14	
30 h	1/29	b	-	-	/20/	
30 h	1/32	a	1	35	15	
30 h	1/32	b	2,5	69	16	
30 h	1/32	c	-	-	/18/	
30 h	1/32	d	10	26+	15	
30 h	1/32	e	13	13+	16	
30 h	1/35	a	10,5	16	17	
30 h	1/35	b	-	-	/19/	
30 h	2/35	a	8	19	17,5	přerušená
30 h	2/35	b	-	-	/19,5/	
30 h	1/36	a	8,5	18	18,5	
30 h	1/36	b	-	-	/19/	
50 h	?	a	7	23	15	
50 h	1/35	a	11	52+	15,5	
50 h	1/35	b	5	21,5	15,5	přerušená
50 h	1/35	c	-	-	/18/	
50 h	2/35	a	-8,5	12,5	15	
50 h	2/35	b	-	-	/18/	
100 h	1/35	a	7,5	19,5	16	
100 h	1/35	b	8	27+	15,3	
100 h	1/35	c	-	-	/18,5/	

Za ZP 100

známka	deska	var	a	b	c	poznámka
5 h	18/28	a	4,5	24+	12,5	
5 h	19/30	a	-20	26+	13	
5 h	24/31	a	-7,5	24	16	

(22)

50 h	?	a	-5,5	52+	11,5	bez ochranného rámu
------	---	---	------	-----	------	---------------------

Pod ZP 100

známka	deska	var	a	b	c	poznámka
5 h	10/30	a	14+	-12	13,2	

Literatura:

1/Tribuna Filatelistů roč. 1940 – Václav Nebeský – Deskové značky novinové I.vyd. na pokračování

2/ Monografie československých známek díl 4, Jan Karásek a kol., str. 77

3/ Zpravodaj knihtiskových vydání čs. známek č. 4, Tomáš Morovics, str. 9 - 12

4/ Zpravodaj knihtiskových vydání čs. známek č. 14, Tomáš Morovics str. 16 – 23

Chudoba J.

Oprava

Ve zpravodaji č. 54 jsem na straně 20 napsal článek o retuši na ZP 76 – retuš hokejky. Po prostudování jsem zjistil, že došlo k chybám při prepisu článku v prvním odstavci v předposlední větě, která má správně znít:

Z první patrice byly vytištěny ročníky 1924, 1925, 1926 – desky 1 až 8, 1928 – 1 až 24, 1931 – 1 až 4. Ostatní byly z druhé patrice.

a dále tečky za řadovými číslovkami po kterých je velké písmeno.

Chudoba Josef

NĚKOLIK VĚT

Ve Zpravodaji knihtiskových vydání čs. Známeček č.55/2002 v článku „Retuše na novinové známce NV 5 – 20h.“, uvádí autor pan ing. Josef Běloušek popisy a obrázky jednotlivých známkových polí a tiskových desek. K tomuto článku bych měl pár připomínek.

- 1.) - popis retuše s obrázkem č.1 uvádí – retuš je provedena na první desce. Zde není uvedeno známkové pole.
 - Monografie čs. známek č.4 na str. 155 uvádí, cituji: „výplň nad P v POŠTA odlišně čárkovaná“, je zde uvedeno 46. známkové pole, I. TD, retuš provedena na desce před leptáním.
- 2.) - popis retuše s obrázkem č.3 uvádí – „oprava horní pravé části ocasu sokola je na 9. známkovém poli, neznámé desky.
 - Monografie čs. známek č.4 na str. 157 uvádí, cituji: „barevná skvrna v horní pravé části ocasu sokola“, je na 9. známkovém poli, poznámka retušováno.

Obrázek ing. Bělouška ukazuje deskovou vadu a nikoli retuš! Retuš této skvrny je následující: v místě barevné skvrny, která byla vybroušena a nebo vyškrábnuta se nachází přerušovaný obrys mezi 2. a 3. Ocasním perem a na obrysu mezi 1. a 2. Ocasním perem zůstala malá barevná skvrnka. Tuto retuš mám na čtyřbloku 9,10,19,20. známkového pole, čtyřblok pochází s tiskové desky, která má ochranné lišty příčně pruhované po obou svislých stranách i na horním okraji. Horní ochranné lišty se nacházejí na tiskových deskách s označením 24 – 1 a 24 – 2, tj. na 3. a 4. tiskové desce.

Ročníkem 1924 jsou TD označovány číslicemi v barevných ploškách pod 91. známkou a pod 100. známkou. Od roku 1931 se horní ochranné lišty nevyskytují.

Podle mých dostupných známkových materiálů se tato desková vada vyskytuje na 2. tiskové desce, to je deska bez ochranných rámečků. Otázkou zůstává, zda uvedená desková vada se nachází také na tiskové desce 1. Zde mohou pomoci zjistit další sběratelé novinových známek zabývající se touto problematikou.

Podle mého zjištění se retuš pravděpodobně nachází u všech desek vyráběných galvanickou cestou. V mojí sbírce se nachází více známek s retuší, než s deskovou vadou.

Kontrolní znaky známek s retuší:

- vnitřní kontura křídla vpravo přerušena v úrovni L ve SLOV (uvedeno v Monografii č.4 na str. 155)
- nad přerušením kontury křídla na spojovacím obrysu malý barevný nárůstek
- u křídla vlevo naproti písmenu K v ČESKO přerušovaná vodorovná linka pozadí
- nedotažené vodorovné linky pozadí u levé strany ocasu sokola naproti

levé šípovité ozdobe

- nad pravým horním rohem barevná vodorovná čárka (někdy přerušená)
- barevný bod nebo šikmá čárka u levé nožky M v MUCHA (ne vždy)

Použité materiály: - Zpravodaj knihtisku č. 55/2002

- Monografie čs. Známek č. 4 oddíl novinové I.

- známkový materiál hodnoty 20 hal

V. KOŠTÁL

ПОСТР ПЕРЕКЛЕДНЕТЕ !

Pouze do 31.12.2002 mohou být použity přiložené 4 dílné poštovní poukázky. Od 1.ledna 2003 budou používány pouze pošt.poukázky dvoudílné. Ty neumožňují podávat zprávu pro příjemce na rubu poukázky, v našem případě specifikaci objednávek specialisovaných studií.

Neodkládejte proto úhradu a objednávky specialisovaných studií pro rok 2003 a provedte to nejpozději do konce roku s využitím "zprávy pro příjemce". Se způsobem objednávek studií pro rok 2004 budete seznámeni.

Redakce.